

1 Postoji li mogućnost izvođenja dokaza videokonferencijom uz sudjelovanje suda u državi članici koja upućuje zahtjev ili neposredno od strane suda u toj državi članici? Ako postoji, koji se odgovarajući nacionalni postupci ili zakoni primjenjuju?

Da. U ovom slučaju primjenjuje se Zakon br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima, točnije članak 25. stavci 1. i 3. i članak 35. stavak 3.

Rumunjsko zamoljeno pravosuđe može razmotriti provedbu posebnog postupka na zahtjev pravosudnog tijela koje upućuje zahtjev, pod uvjetom da to nije protivno rumunjskom pravu. Rumunjski sud obavješćuje pravosuđe koje upućuje zahtjev o datumu i mjestu postupka povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć i može dopustiti sudjelovanje stranih sudaca. U skladu s člankom 3. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. Ministarstvo pravosuđa izvršava dužnosti povezane s odlukama o zahtjevima podnesenima u skladu s člankom 17. te Uredbe.

Videokonferencija bi se trebala održavati u nazočnosti suca iz Okružnog suda koji je nadležan u mjestu izvođenja dokaza i kojem pomaže tumač, prema potrebi. On mora provjeriti identitet osobe koju treba saslušati i mora osigurati poštovanje temeljnih načela rumunjskog prava.

2 Postoje li ograničenja u pogledu toga koga se može saslušati videokonferencijom – primjerice, može li se tako saslušati samo svjedoke ili i druge osobe, poput stručnjaka i stranaka u postupku?

Ne, u postupku povodom zahtjeva za pravnu pomoć dopušteno je saslušanje svjedoka ili drugih uključenih osoba (članak 17. Zakona br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima).

Unatoč tomu, u skladu s člankom 26. stavkom 2. Zakona br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima postupak povodom zahtjeva za pravnu pomoć može se odbiti ako osoba koja treba saslušati ne može svjedočiti zbog nekih zabrana u skladu s rumunjskim pravom ili kada se pismena koja treba dostaviti ili pregledati ne smiju slati.

Nadalje, u skladu s člancima 315., 316. i 317. novog Zakona o parničnom postupku sljedeće osobe ne mogu se saslušati kao svjedoci: srodnici i srodnici po tazbini do trećeg koljena i uključujući treće koljeno, bračni drugovi, bivši bračni drugovi, zaručnici ili partneri, osobe koje su u neprijateljskim odnosima ili koje imaju poseban interes u pogledu jedne od stranaka, osobe koje su lišene poslovne sposobnosti i osobe osuđene za krivokletstvo. Međutim, stranke se mogu suglasiti, izričito ili prešutno, da se sljedeće osobe također mogu saslušati kao svjedoci: srodnici i srodnici po tazbini do trećeg koljena i uključujući treće koljeno, bračni drugovi, bivši bračni drugovi, zaručnici ili partneri, osobe koje su u neprijateljskim odnosima ili koje imaju poseban interes u pogledu jedne od stranaka.

U sudskim postupcima koji se odnose na utvrđivanje očinstva, razvod ili neke druge obiteljske odnose mogu se saslušati i srodnici i srodnici po tazbini do trećeg, i uključujući treće koljeno, osim potomaka.

Sljedeće osobe izuzete su od svjedočenja:

1. svećenici, liječnici, odvjetnici, javni bilježnici, sudski izvršitelji, izmiritelji, primalje i medicinske sestre te drugi profesionalci koji su dužni u skladu sa zakonom čuvati povjerljivost ili poslovnu tajnu u pogledu činjenica kojih su postali svjesni na poslu ili pri obavljanju svojeg posla, čak i kada su prestali obavljati djelatnost;
2. suci, tužitelji i državni službenici, čak i kada su prestali obavljati svoje dužnosti, u pogledu tajnih okolnosti kojih su postali svjesni tijekom svojeg mandata;
3. oni koji bi svojim odgovorima mogli izložiti sebe, svoje srodnike ili srodnike po tazbini do trećeg koljena, i uključujući treće koljeno ili svoje bračne drugove, bivše bračne drugove, zaručnike ili partnere kaznenoj odgovornosti ili javnoj osudi.

Te osobe, osim svećenika, mogu svjedočiti ako ih stranka koja ih je obvezala na čuvanje povjerljivosti oslobodi te obveze, osim ako je zakonom propisano drukčije. Suci, tužitelji i državni službenici mogu svjedočiti i ako nadležno tijelo ili institucija s kojom rade ili su radili, prema potrebi, izda odobrenje u tom pogledu.

3 Postoje li ikakva ograničenja kad je riječ o vrsti dokaza koje se može izvoditi videokonferencijom?

Ne, nema ograničenja. U skladu s člankom 17. Zakona br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima u postupku povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć dopušteno je saslušanje svjedoka ili ostalih uključenih osoba, pribavljanje pismena, vještačenje i provođenje istrage ili pribavljanje nužnih dokumenata ili informacija za rješavanje određenog predmeta.

4 Postoje li ograničenja kad je riječ o mjestima na kojima se osobe može saslušati videokonferencijom, tj. mora li se ona održati u prostorima suda?

Ne, nema ograničenja. Neovisno o tome, u skladu s člankom 16., člankom 261. stavkom 1. i člankom 314. novog Zakona o parničnom postupku, dokaze izvodi sud pred kojim se vodi postupak. Ako se, iz objektivnih razloga, dokazi mogu izvoditi samo izvan mjesta u kojem se nalazi sjedište suda, može ih u okviru postupka povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć izvoditi sud istog stupnja ili niži sud ako u tom mjestu nema suda istog stupnja. Sud kojem je to povjereno u skladu s postupkom povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć izvodi dokaze u nazočnosti stranaka ili čak i bez njih ako su propisno pozvane i u pogledu postupka koji treba provoditi ima iste dužnosti kao i nadležni sud. Svjedoka koji zbog bolesti ili neke druge ozbiljne spriječenosti ne može doći na sud može se saslušati tamo gdje se nalazi, podložno postupku dostavljanja poziva strankama.

5 Je li dopušteno snimanje saslušanja videokonferencijom i ako jest, postoji li oprema za to?

Da, to je dopušteno u skladu s člankom 13. Zakona br. 304/2004 o ustrojstvu sudova, kako je ponovno objavljen.

6 Na kojem se jeziku provodi saslušanje: a) ako se zahtjev temelji na člancima 10., 11. i 12. i b) kad se izravno izvode dokazi u skladu s člankom 17.?

a) na rumunjskom

b) na rumunjskom jer bi rumunjski zamoljeni sud trebao sastaviti izvješće o raspravi u kojem navodi datum i mjesto rasprave, identitet saslušane osobe, informacije o davanju prisege, tehničke uvjete u kojima je održana rasprava i slično.

7 U slučaju potrebe, tko je odgovoran za osiguravanje tumača za obje vrste saslušanja i gdje se oni moraju nalaziti?

Zamoljeni sud dužan je osigurati tumače u skladu s člankom 27. Zakona br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima. Rumunjski zamoljeni sud može, prema potrebi, olakšati pristup tumaču iz Rumunjske davanjem popisa tumača sudu koji upućuje zahtjev.

8 Kakav se postupak primjenjuje pri dogovaranju saslušanja i obavješćivanju osobe koju treba saslušati o vremenu i mjestu? Koliko se vremena ostavlja prilikom dogovaranja datuma saslušanja kako bi se na vrijeme obavijestilo osobu koja će se ispitati?

Najkraće jedan mjesec i najdulje tri mjeseca.

U ovom slučaju primjenjuje se Zakon br. 189/2003 o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima, točnije članak 25. stavak 3. Rumunjski sud obavješćuje pravosudno tijelo koje upućuje zahtjev o datumu i mjestu postupka povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć. U skladu s člankom 261. stavkom 4. novog Zakona o parničnom postupku, sud kojem je to povjereno u skladu s postupkom povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć izvodi dokaze u nazočnosti stranaka ili čak i bez njih ako su propisno pozvane i u pogledu postupka koji treba provoditi ima iste dužnosti kao i nadležni sud.

Međutim, budući da u odnosima sa stranim tijelima postoje dva postupka (postupak komunikacije tijekom izvođenja dokaza), smatramo da bi rok u praksi trebao iznositi najkraće jedan mjesec i najdulje tri mjeseca, podložno postojećim odredbama o sljedećem:

– izvršavanju zahtjeva za dostavu predviđenog u Uredbi (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000, konkretnije on bi trebao uključivati barem razdoblje od jednog mjeseca potrebno za stvarno izvršenje zahtjeva za dostavu poštom s potvrdom primitka, – obvezama suda koji upućuje zahtjev da ispuni zahtjeve zamoljenog suda u pogledu pružanja dodatnih informacija ili plaćanja predujma/pologa i slično kako je navedeno u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima.

Razlozi bi bili povezani s vremenom dostupnim za prijevod dopisa suda koji upućuje zahtjev ili svjedoka i vremenom dostupnim za slanje u inozemstvo, veliko radno opterećenje i raspored videokonferencija.

9 Koji su troškovi povezani s uporabom videokonferencije i kako se plaćaju?

Troškovi se ne mogu procijeniti jer se razlikuju ovisno o vremenu i državi. Trebali bi se namiriti bankovnim prijenosom na račun žalbenog suda, kao drugog tijela koje daje odobrenje ili na račun okružnog suda, kao trećeg tijela koje daje odobrenje. Strani sud koji upućuje zahtjev nadoknađuje rumunjskom zamoljenom sudu troškove nastale u vezi s video vezom, s uspostavom veze u državi koja upućuje zahtjev, s naknadom tumačima i naknadama koje se plaćaju svjedocima i vještacima te troškove putovanja u zamoljenu državu.

10 Kojim se zahtjevima osigurava informiranje osobe koju će neposredno saslušati sud koji upućuje zahtjev da je njezino sudjelovanje dobrovoljno?

Osobu koju treba saslušati trebalo bi pozvati i u skladu s odredbama rumunjskog novog Zakona o parničnom postupku. Tu bi osobu u pozivu koji je izdao rumunjski zamoljeni sud, u odluci kojom se odobrava izvođenje dokaza na sudu koji upućuje zahtjev ili u bilo kojem drugom dokumentu trebalo obavijestiti da je saslušanje dobrovoljno.

U skladu s člankom 261. stavkom 4. novog Zakona o parničnom postupku, sud kojem je to povjereno u skladu s postupkom povodom zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć izvodi dokaze u nazočnosti stranaka ili čak i bez njih ako su propisno pozvane i u pogledu postupka koji treba provoditi ima iste dužnosti kao i nadležni sud.

11 Kojim se postupkom utvrđuje identitet osobe koju treba saslušati?

U skladu s člankom 318. novog Zakona o parničnom postupku, prije uzimanja izjave, predsjednik traži svjedoka da navede svoje prezime, ime, zanimanje, prebivalište i dob, je li srodnik ili srodnik po tazbini jedne od stranaka i u kojem stupnju te radi li za jednu od stranaka. Predsjednik potom upozorava svjedoka da je dužan prisegnuti te što prisega znači.

12 Kakvi se propisi primjenjuju na davanje prisega i koje podatke treba poslati sud koji upućuje zahtjev ako je potrebna prisega tijekom neposrednog izvođenja dokaza u skladu s člankom 17.?

U skladu s člancima 319. i 320. rumunjskog novog Zakona o parničnom postupku, svjedok prije saslušanja daje sljedeću prisegu: „Prisežem da ću govoriti istinu i da neću prešutjeti ništa što znam. Neka mi je Bog svjedok!”

Svjedok daje prisegu držeći ruku na križu ili na Bibliji. Božanstvo na koje se poziva u tekstu prisega mijenja se ovisno o vjeri svjedoka. Navedene odredbe ne primjenjuju se na svjedoka koji nije kršćanske vjere.

Svjedok koji nije vjernik daje sljedeću prisegu: „Svečano prisežem da ću govoriti istinu i da neću prešutjeti ništa što znam.”

Svjedoci koji ne prisežu zbog savjesti ili vjere izgovaraju sljedeće riječi pred sudom: „Obećajem da ću govoriti istinu i da neću prešutjeti ništa što znam.”

Pismene gluhojeme osobe prisežu prepisivanjem i potpisivanjem teksta prisega, osobe oštećenog sluga izgovaraju prisegu, a nepismene osobe prisežu uporabom znakova uz pomoć tumača.

Kada je svjedok prisegnuo, predsjednik sudskog vijeća upozorava ga da će u slučaju da ne bude govorio istinu počiniti kazneno djelo krivokletstva.

Sve se to navodi u pisanoj izjavi.

Djecu mlađu od 14 godina koja nemaju sposobnost donošenja odluka u trenutku održavanja rasprave može se saslušati bez prisega i to im nije zabranjeno, ali sud ih upozorava da bi trebali govoriti istinu i pri razmatranju njihova iskaza uzima u obzir njihov posebni položaj.

13 Na koji se način osigurava da na mjestu gdje se održava videokonferencija postoji osoba za kontakt koju može kontaktirati sud koji upućuje zahtjev i osobe koja je dostupna na dan saslušanja i koja može upravljati opremom za videokonferenciju te otkloniti moguće tehničke poteškoće?

Osobe za kontakt mogu biti stručnjaci za IT sa žalbenih sudova, sudski službenik ili sudac. Otprilike 144 od 244 sudova ima prostorije za održavanje videokonferencija. Svaki od tih 144 suda ima 2 prostorije.

14 Traže li se dodatni podaci od suda koji upućuje zahtjev i kakvi?

Posljednji put ažurirano: 09/03/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.